

Europos Komisijai
LR Prezidentui
LR Seimo pirmininkui
LR Seimo seniūnų sueigai
LR Seimo aplinkos apsaugos komitetui
LR Seimo biudžeto ir finansų komitetui
LR Seimo Europos reikalų komitetui
LR Seimo užsienio reikalų komitetui
LR Seimo jaunimo ir sporto reikalų komisijai
LR Vyriausybei
LR Aplinkos ministerijai
LR Užsienio reikalų ministerijai
LR Finansų ministerijai

Informacija:

Jaunimo reikalų departamentui prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

POZICIJA

DĖL KLIMATO KAITOS

Priimta 22- ojoje (neeilinėje) LiJOT Asamblėjoje, 2007 m. spalio 27-28 d.

Moksliškai patvirtinta, jog klimato pasikeitimai yra rimta pasaulinė grėsmė, kelianti didelį susirūpinimą Pasaulio bendruomenei bei reikalaujanti aktyvių veiksmų siekiant sumažinti daromą žalą gamtai. Šiuo metu stebime nuolat didėjančią stichinių nelaimių, kurias sukėlė šiltnamio efektas, skaičių. Globalinis atšilimas jau ėmė daryti įtaką esminiams žmogaus gyvenimo elementams – gyvenamajai aplinkai, maistui, vandens ištekliams.

Šiandieninė situacija verčia nedelsiant imtis veiksmų, kurie padėtų mažinti globalinį atšilimą ir taip stengtis apriboti ir pristabdyti jau padarytą žalą. Neseniai išleistame moksliniame darbe „Stern Review“ yra paskaičiuota, jog neveikimas, apskaičiuavus bendras išlaidas, ateityje gali kainuoti nuo 5% iki 20% pasaulinio bendro vidaus produkto kasmet, tačiau jei pradėsime veikti dabar (mažinsime dujų, sukeliančių šiltnamio efektą, išskyrimą), mums tai kasmet kainuos apie 1% pasaulinio BVP.

Pagal Kioto protokolą, visos Europos sąjungos šalys, tarp jų ir Lietuva, iki 2012 metų įsipareigojo sumažinti kenksmingų dujų išmetimą iki 8%, skaičiuojant nuo 1990 metų lygio. Europos Sąjunga taip pat yra sukūrusi šiltnamio dujų emisijų prekybos schemą, leidžiančią mažinti kenksmingų dujų išskyrimą į aplinką. Šios schemos dėka jau yra pasiekta rezultatų – sukuriamos švaresnės technologijos, prekės ir paslaugos. ES taip pat pasižadėjo, jog iki 2020 metų biokuras sudarys 10% tarp suvartojamo skystojo kuro ir kad 20% energijos bus gaunama iš atsinaujinančių gamtos išteklių.

Šiuo metu Lietuvoje nematome ryžtingų žingsnių, kurie užtikrintų užsibrėžtų tikslų įgyvendinimą. Lietuvos vyriausybė skiria mažiau nei 1% šalies biudžeto aplinkosaugos reikmėms, iš kurių didžioji dalis pinigų išleidžiama institucijoms išlaikyti. Nors įdiegta šiltnamio dujų emisijų prekybos schema, tačiau nepastebima, kad daugėtų dėmesio ar praktinių žingsnių didinant vartotojų dalyvavimą saugant aplinką, skatinant gamintojus investuoti į švaresnes technologijas.

Atsižvelgiant į anksčiau išsakytas mintis, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) kviečia Europos Komisiją ir LR Vyriausybę:

1. Prisiimti tvirtus įsipareigojimus ir kartu iki 2020 metų (palyginus su 1990) sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20% bei iki 2050 metų – 70%;
2. Prijungti daugiau sektorių prie ES CO2 išmetimo prekybos schemos, t.y. įtraukti transportą (aviaciją, laivybą, kelių pramonę) bei žemės ūkį;
3. Įtikinti prisidėti pagrindinius pasaulio teršėjus (įskaitant JAV, Kiniją, Indiją) prie teisiškai saistančios taršos mažinimo schemos.
4. Skirti didesnę finansavimą aplinkosaugos programų vykdymui
5. Plėtoti vartotojų sąmoningumą apie klimato kaitą vykdant atitinkamas kampanijas;
6. Skatinti viešuosius ir privačius tyrimus bei atsinaujinančios energijos (vėjo, saulės, vandens energijai) plėtrą, biokuro, vandenilinių technologijų naudojimą, taip pat atkreipti dėmesį į radioaktyvių atliekų saugojimą;
7. Sukurti privačiam sektoriui ir gamintojui palankias schemas (pvz.: mokesčių sumažinimas, ekologinis ženklavimas) investuoti į švarias technologijas;

8. Užtikrinti, jog biokuro (ypač medienos) išgavimas nevestų į besaikį miškų naikinimą ir dirbamos žemės maistui išgauti trūkumą. Išlaikyti ekologinę pusiausvyrą nepažeidžiant ekologinės etikos bei įvesti nuoseklus vystymo kriterijus biokuro importui bei produkcijai;
9. Propaguoti veiksmų planus, siekiančius lėtinti klimato kaitą, imantis daugiasektoriinių priemonių.
10. Kurti aktyvesnį dialogą tarp Vyriausybės ar jos institucijų ir aplinkosauginių organizacijų per aplinkosauginių visuomenės švietimo programų įgyvendinimą.
11. Užtikrinti jaunimo, kaip aktyviausios visuomenės dalies, įtraukimą į išvardintų problemų sprendimą.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) kviečia savo Narius, Stebėtojus ir kitas jaunimo organizacijas savo pavyzdžiu skatinti jaunimą aktyviau dalyvauti jau esančiose iniciatyvose, skirtose ekologinėms problemoms sukeliančioms klimato pokyčius spręsti.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos

Prezidentas

Šarūnas Frolenko